

zřizované na vždy, že zákaz se měl týkati jen takových služebností, nikoliv služebností dočasně zřizovaných, nemá v zákoně opory, neboť zákon takového rozdílu vůbec nečiní.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatelka neprávem vytýká napadenému rozsudku, že v něm byla sporná věc nesprávně posouzena po stránce právní (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Mylný jest její názor, že ustanovení císařského patentu ze dne 5. července 1853 čís. 130 ř. zák. nelze použiti na případ, kde jde o právo na hrabání listí v cizím lese, které se opírá o obligační právní důvod a jest jen přechodné. V § 1 čís. 1 patentu jest ustanoveno zcela všeobecně, že jeho předpisům podléhají »veškerá jakkoliv nazývaná práva kácení dříví a braní dříví i jiných lesních plodin v cizím lese nebo z cizího lesa«, a podle § 43 nemohou taková práva po vyhlášení tohoto patentu býti nabyta jinak, nežli písemnou smlouvou, posledním pořízením nebo soudcovským výrokem, vydaným při rozdělování společných pozemků, a to jen pod podmínkou, že zřízená služebnost bude úřadem uznána za srovnatelnou s ohledy na pozemní kulturu a že její výkon bude připuštěn. Patent čís. 130/1853 nevylučuje tedy ze své působnosti ani práva opřená o obligační titul, ani práva zřízená na přechodnou dobu. Že hrabání listí v lese jest braním lesních plodin, o tom nelze pochybovati. Plyne to jasně i z ustanovení § 60 čís. 6 lesního zákona ze dne 3. prosince 1852 čís. 250 ř. zák., jež neoprávněné braní steliva v lese, zejména listí a jehličí, prohlašuje za lesní pych. Projevuje-li žalobkyně teprve v dovolání pochybnost, zda lze její tvrzené právo na hrabání listí považovati za služebnost, a dovozuje-li, že jde spíše o součást výměnku, zapomíná, že se domáhá výroku, že žalovaní zasáhli do jejího práva s l u ž e b n o s t i hrabání listí, a že ještě v odvolání dovozovala, že jí přísluší osobní právo s l u ž e b n o s t i hrabati listí v lese. Ostatně nemá toto rozlišování významu pro posouzení věci se zřetelem k všeobecnému znění § 1 čís. 1 patentu čís. 130/1853 (»veškerá jakkoliv nazývaná práva . . . braní lesních plodin«). Dovolatelka konečně uvádí, že jí není jasno a že neví, proč jest potřebí písemné formy pro smlouvu jí tvrzenou, neboť prý to není v občanském zákoníku nikde předepsáno. Jest ji proto upozorniti, že písemná forma pro nabytí práv naznačených v § 43 patentu čís. 130/1853 jest předepsána právě v tomto paragrafu.

Čís. 11357.

Odvolací soud, maje pochybnosti o správnosti zjištění prvního soudu, musí provéstí přezkoumání tohoto zjištění zpravidla na rovnocenném podkladě, z něhož usuzoval soud první stolice.

(Rozh. ze dne 25. ledna 1932, Rv I 2059/30.)

Žalobu o zaplacení peněžité pohledávky procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Důvod § 503 čís. 2 c. ř. s. jest opodstatněn. Soud první stolice založil své přesvědčení o skutkovém stavu na výpovědi žalovaného, které uvěřil proto, že podepřena jest výpověďmi svědků Jana M-a a Čeňka a Kateřiny R-ových, a neuvěřil výpovědi svědka Františka W-a, která výpovědi žalovaného odporovala. Soud odvolací opakoval jen výslech svědků Čeňka R-a a Františka W-a a výslech stran a uvěřil výpovědi žalobcově ve spojitosti s výpovědí svědka Františka W-a, má výpovědi svědků Čeňka R-a, Kateřiny R-ové a Jana M-a, které soud procesní slyšel bezprostředně, za nevěrohodné, aniž tyto dva svědky slyšel a dospěl tak k odchylnému skutkovému zjištění, než jaké učinila stolice první a tím i k jinému rozhodnutí sporu. Soud odvolací pochybil v tom, že zhodnotil odchylně výpovědi svědků Kateřiny R-ové a Jana M-a, aniž je sám bezprostředně slyšel, ba aniž důkaz jimi vůbec opakoval. Soud odvolací jest ovšem oprávněn samostatně hodnotiti důkazy (§ 488 a 498 c. ř. s.) podle volného svého uvážení, má však při tom pečlivě přihlídnouti k výsledkům dokazování a má zjištění své náležitě odůvodniti (§ 488 a 272 c. ř. s.). Z tohoto důvodu jest nutným příkazem náležitého řízení, ostatně i samozřejmým důsledkem zásady bezprostřednosti, v níž volná úvaha kotví, by odvolací soud, shledá-li pochybnosti o správnosti zjištění prvního soudu, přezkoumání tohoto zjištění provedl z pravidla na rovnocenném podkladě, totiž v podstatě na základě týchž důkazů nebo důkazů stejné jakosti a váhy, jak usuzoval soud první stolice. Zásada bezprostřednosti má pro odvolací řízení též význam a tytéž následky, jako ve stolici první. Jen že v odvolacím řízení ještě jiná stránka bezprostřednosti jest závažná; zásada tato jest totiž důležitá nejen pro zjišťování skutkového základu rozsudku, nýbrž i pro odchýlení se od skutkového zjištění prvního soudu (viz Klein Vorlesungen str. 45). Tomuto hledisku nebylo v souzeném případě odvolacím soudem vyhověno. Pro pečlivé hodnocení výpovědí svědků Kateřiny R-ové a Jana M-a postrádá osobního dojmu, pro správné hodnocení důkazů nejvyššího důležitosti. Zdroj, ze kterého odvolací soud čerpal, není rovnocenný zdroji, kterého použil soud procesní a postup odvolacího soudu příčí se zásadě bezprostřednosti, vyslovené v § 412 c. ř. s. (čís. 7337 sb. n. s.). Při vnitřní spojitosti výpovědí svědků Františka W-a, Čeňka R-a, Kateřiny R-ové a Jana M-a s výpověďmi stran, nestačilo opakovati jen výslech stran, nýbrž ke spolehlivému ocenění i tohoto důkazu bylo třeba přihlídnouti i k řečeným výpovědím svědeckým a všechny a nikoliv jen část jich posouditi podle bezprostředního dojmu. Výpověď svědka Jana M-a sice nemá přímého významu pro otázku jsoucnosti žalobního nároku, avšak může býti důležitá pro posouzení věrohodnosti rozhodné výpovědi hlavního svědka Františka W-a. Naproti tomu není neúplností řízení v tom, že odvolací soud neopakoval

důkaz svědky Ludvíkem H-em a Vavřincem K-em, ježto na těchto průvodních prostředcích ani soud odvolací a ani soud procesní své zjištění nezaložil. Již uvedená vada § 503 čis. 2 c. ř. s. postačuje ke zrušení rozsudku, neboť bez řádného zjištění skutkového nelze spor přezkoumati ani po právní stránce a proto nebylo třeba zabývatí se dalšími důvody dovolacími.

Čís. 11358.

Výhrada vlastnictví.

Vedení exekuce na vlastní věc nemá o sobě v zápětí ztrátu vlastnictví. Ztráta vlastnictví nastává jen, lze-li v exekuci shledávati (§ 863 obč. zák.) vzdání se vlastnictví. To jest možné jen, vede-li věřitel exekuci na svou věc vědomě. Za vzdání se jest považovati i, když vymáhající věřitel, který teprve po zabavení seznal, že byla zabavena jeho vlastní věc, v exekuci pokračoval nebo trval na vydobytém zástavním právu soudcovském, nepodniknuv v přiměřené lhůtě nic, by bylo zrušeno.

(Rozh. ze dne 25. ledna 1932, Rv II 847/30.)

Žalovaná firma vedla proti manželům F-ovým k vydobytí peněžité pohledávky exekuci na pianino. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalující firma nepřípustnosti exekuce, tvrdíc, že prodala pianino Anně F-ové na splátky s výhradou vlastnictví, až do úplného zaplacení kupní ceny, jež dosud zaplacená nebyla. Žalovaná namítla najmě, že vlastnické právo žalobkyně k pianinu zaniklo, ježto žalobkyně vedla proti manželům F-ovým k dobytí nedoplatku kupní ceny exekuci, za níž bylo pianino zabaveno. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Nesporno jest, že pianino, o které tu jde, bylo žalující stranou prodáno Anně F-ové s výhradou vlastnictví až do jeho úplného zaplacení, a že kupní cena není ještě zapravena. Přes to zamítl procesní soudce vylučovací žalobu, maje za to, že vlastnické právo žalující strany k pianinu zabavením v exekučním řízení vedeném k vydobytí zbytku kupní ceny pianina zaniklo. Žalující strana tvrdila, že se zabavení pianina stalo jen z omylu, ona nevěděla, že šlo o pianino, ke kterému si vyhradila vlastnické právo. Tomuto tvrzení jež první soudce považoval za právně bezvýznamné, nebyla dána víra, ježto se zabavení stalo za intervence, intervenientka musela tedy ihned viděti, že zabavuje pianino patřící žalující straně a muselo zabavení býti zástupci ihned nápadné, ježto se vymáhaná pohledávka vztahovala na nedoplatek za pianino. Dále dovozuje procesní soudce z toho, že žalující strana byla zajisté zástupcem uvědoměna o zabavení pianina, že žalobkyně a její zástupce dobře věděli, že zabaveno bylo svého času pianino, jehož vlastnictví bylo vyhraženo, a že při nejmenším se museli o tom časem dozvědět. Toto odůvodnění nedostačuje sice k zamítnutí žaloby. Aby však bylo na jisto postaveno, zda ony závěry procesního soudu jsou ospravedlněny, připustil odvolací soud důkaz výsledkem svědkyně Marie H-ové. Svěd-